ЧЫРВОНЫ СЦЯГ

КРАСНАПОЛЛЕ

Выдаецца
з 12 сакавіка 1932 года

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА РАЁНА

УЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

Віншавальная паштоўка

Шаноўныя настаўнікі!
Паважаныя бацькі!

Шчыра вітаем вас з Днём ведаў і пачаткам новага 2000—2001 навучальнага года. Кожную восень мы накіроўваем нашых дзяцей у школы. Вучні сталеюць, крочачы ў цудоўны свет ведаў.

Сёння мы выразна адчуваем вялікую адказнасць за выхаванне і навучанне маленькага грамадзяніна, які пачне новае тысячагоддзе ў новым гістарычным летапісу. Ад нашых сумесных намаганняў залежыць будучыня нашага грамадства, будучыня роднай Беларусі. Нягледзячы на пэўныя жыццёвыя цяжкасці, у поўнай меры праяўляюць сваё майстэрства настаўнікі, выкрышталізоўваючы ў сваіх выхаванцах лепшыя рысы грамадзяніна роднай Айчыны.

У такой складанай справе, як выхаванне і навучанне, нічога простага не бывае. Патрэбна ўзважанасць кожнага кроку, прадуманасць кожнага рашэння, прадбачанне на доўгія гады. Маем цвёрдае перакананне ў тым, што наша настаўніцтва падрыхтавана да ажыццяўлення мэт і задач сучаснай школы, да рэалізацыі намечаных змен і пераўладкаванняў.

Жадаем у новым навучальным годзе добрага здароўя, зладжанасці дзеянняў, творчых памкненняў, працоўнага добраўпарадкавання і плёну ў справах, мужнасці і аптымізму ў вашых здзяйсненнях на высакароднай ніве навучання і выхавання будучыні роднай Бацькаўшчыны.

РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ
РАЁННЫ САВЕТ ДЭПУТАТАЎ

ВІНШУЕМ!

За дасягнутыя поспехі ў арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу настаўніца пачатковых класаў Краснапольскай СШ N 2 **Валянціна Васільеўна КРАЎЧАНКА** ўзнагароджана Ганаровай граматай раённага выканаўчага камітэта.

За дасягнутыя поспехі ў арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу па беларускай мове і літаратуры настаўніца Краснапольскай СШ N 1 **Ала Аляксееўна ТРАЯНАВА** ўзнагароджана Ганаровай граматай раённага выканаўчага камітэта.

За дасягнутыя поспехі ў арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу каштоўнымі падарункамі раённага выканаўчага камітэта ўзнагароджаны настаўніца пачатковых класаў Пачапоўскай СШ **Тамара Міхайлаўна ЛАТЫШАВА** і настаўніца замежнай мовы Яноўскай СШ **Вольга Рыгораўна ХОМЧАНКА.**

За добрую арганізацыю работы ў дзіцячым садзе па навучанню і выхаванню дзяцей каштоўным падарункам раённага выканаўчага камітэта ўзнагароджана загадчыца дзіцячага сада вёскі Леніна **Нэля Георгіеўна ГРЭБЯНЮК.**

За прафесійнае выкананне сваіх пасадавых абавязкаў каштоўным падарункам раённага выканаўчага камітэта ўзнагароджаны рабочы па абслугоўванню пабудоў і збудаванняў Халмянскай пачатковай школы **Іван Еўдакімавіч КАЛІНІЧ.**

АДБЫЎСЯ ВЯЛІКІ ЖНІВЕНЬСКІ ПЕДСАВЕТ

25 жніўня ў зале раённага Цэнтра культуры і вольнага часу адбыўся вялікі жнівеньскі педагагічны савет настаўнікаў і работнікаў дашкольных устаноў раёна.

З дакладам аб выніках работы за прайшоўшы год і напрамках дзейнасці ў новым навучальным годзе выступіла намеснік старшыні райвыканкама Т.Ф.Каваленка.

На вялікім жнівеньскім педсавеце выступілі настаўніца Краснапольскай СШ N 2 С.А.Маргунова, старшыня прафкама работнікаў адукацыі З.М.Мацуева, намеснік дырэктара Краснапольскай СШ N 1 В.Д.Кавалёва, старшыня раённага выканаўчага камітэта С.Я.Казлоў, намеснік міністра адукацыі рэспублікі Г.Д.Дылян, начальнік абласнога ўпраўлення адукацыі В.С.Багданаў. У рабоце педсавета прымаў удзел памочнік намесніка Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь В.Р.Сімірскі.

Г.Д.Дылян уручыў настаўніцы матэматыкі Краснапольскай СШ N 2 В.Р.Чарновай знак "Выдатнік народнай адукацыі Рэспублікі Беларусь", грамату Міністэрства адукацыі — настаўніцы рускай мовы і літаратуры Краснапольскай СШ N 1 В.С.Ткачовай.

В.С.Багданаў ад імя ўпраўлення адукацыі Магілёўскага аблвыканкама Ганаровымі граматамі ўзнагародзіў групу педагагічных работнікаў раёна, сярод якіх А.І.Чуйкова, І.М.Ганчароў, Л.В.Лабаноўскі, С.В.Васільева, В.Д.Кавалёва, М.Т.Герашчанка, В.М.Мельнікава.

С.Я.Казлоў уручыў Ганаровыя граматы і каштоўныя падарункі райвыканкама.

Змястоўнай канцэртнай праграмай удзельнікаў вялікага жнівеньскага педагагічнага савета парадавалі зоркі беларускай эстрады Іна Афанасьева, Вольга Вронская, Алег Акуліч, Андрэй Дзебыш, Вікторыя Алешка, заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Аляксей Ісаеў.

СЕЯЦЬ РАЗУМНАЕ, ДОБРАЕ, ВЕЧНАЕ

З ВЫСТУПЛЕННЯ НАМЕСНІКА СТАРШЫНІ РАЙВЫКАНКАМА Т.Ф.КАВАЛЕНКІ НА ВЯЛІКІМ ЖНІВЕНЬСКІМ ПЕДАГАГІЧНЫМ САВЕЦЕ

Пачынаючы з аналізу вынікаў вучэбна-выхаваўчай дзейнасці ў адукацыйных установах раёна, трэба адразу сказаць, што шлях да выніку — гэта паўсядзённая карпатлівая праца. Праца ўсіх работнікаў школ, дзіцячых садоў, пазашкольных устаноў. У прайшоўшым навучальным годзе у нас функцыяніравалі 11 дзіцячых садоў, 5 пачатковых, 3 базавыя і 6 сярэдніх школ, 2 комплексы "школа-сад", Цэнтр дзіцячай творчасці і ДЮКПФ.

Педагагічныя калектывы раёна працавалі над стварэннем аптымальных умоў для творчага развіцця інтарэсаў, здольнасцей вучняў, выхаваннем у іх агульнапрынятых чалавечых якасцей. Сёння можна канстатаваць: тое, што планавалася прадпрыняць для рэалізацыі намечанай мэты, —выканана.

Адной з важных задач аддзел адукацыі ставіць выяўленне і развіццё прыродных задаткаў, творчага патэнцыялу, а таксама рэалізацыю інтарэсаў і здольнасцей асобы праз дыферэнцыраваную ўрочную работу, заняткі ў клубах, секцыях, аб'яднаннях і іншыя формы пазаўрочнай і пазашкольнай дзейнасці.

Вучэбна-выхаваўчы працэс у школах забяспечвалі 255 настаўнікаў, 6 працэнтаў з іх маюць вышэйшую кваліфікацыйную катэгорыю, 25 —першую. У навучальным годзе кваліфікацыйную катэгорыю павысілі 14 працэнтаў настаўнікаў школ, 4 працэнты выхавальнікаў, 33 работнікі пазашкольных устаноў і 8 працэнтаў школьных бібліятэкараў. 61 працэнт настаўнікаў мае вышэйшую адукацыю. Працэнт ад агульнага ліку педработнікаў, якія маюць сярэдне-спецыяльную адукацыю, паступіўшых у ВНУ, складае 17. У раён прыбылі 9 маладых спецыялістаў і працавалі 12 пенсіянераў.

На працягу навучальнага года 65 педагогаў прайшлі курсы павышэння кваліфікацыі. Гэта практычна кожны чацвёрты настаўнік. 109 педагогаў удзельнічалі ў абласных семінарах, кансультацыях, лекцыях, канферэнцыях. 3 педагогі праходзяць курсы перападрыхтоўкі: псіхолаг, сацыяльны педагог і дэфектолаг.

Ва ўмовах упарадкавання кіравання сістэмай адукацыі ўсё большае значэнне набывае грамадская ацэнка працы спецыялістаў адукацыі. Гэтую функцыю заклікана ажыццяўляць атэстацыя педагагічных кадраў. Як ужо гаварылася вышэй, многія педагогі павысілі ў гэтым навучальным годзе сваю кваліфікацыйную катэгорыю — 34 педагогі школ і дзіцячых садоў. Атэстацыя не толькі стымулявала далейшы асабісты рост педагога, аднак і выявіла ўзровень перспектыўнасці спецыяліста, яго патэнцыяльныя магчымасці. Аб гэтым сведчыць абагульнены педагагічны вопыт 15 настаўнікаў раёна.

Трэба адзначыць, што ў выніку вялікай карпатлівай работы на працягу двух гадоў па тэарэтычнаму вывучэнню новых адукацыйных тэхналогій, гэтая праблема скранулася з мёртвай кропкі. Зыходзячы з банка даных у школах раёна настаўнікі пасляхова асвойваюць элементы такіх тэхналогій, як ігравая, камунікатыўна-дыялогавая, групавая, блочная, калектыўнага спосабу навучання, узроўневай дэферэнцыяцыі і інш.

У сучаснай сацыяльна-адукацыйнай сітуацыі мадэрнізуюцца сацыяльныя функцыі настаўніка, змяняецца сістэма каштоўнасцей, развіваюцца індывідуальнасць, духоўны светапогляд, стыль мышлення, гатоўнасць да прыняцця наватарскіх рашэнняў. Для творчага настаўніка гэта выгада, аднак для большасці ардынарных настаўнікаў — гэта праблема. У такіх умовах павінна ўзмацняцца роля і практычныя дзеянні метадычнай службы. У ходзе выбарачнага апытання выявілася, што 87 працэнтаў настаўнікаў адзначаюць станоўчы ўплыў метадычнай вучобы на іх работу. У раёне арганізавана 26 раённых метадычных аб'яднанняў, 5 міжшкольных, тры творчыя групы, школа маладога настаўніка, група настаўнікаў пачатковых класаў па аналагічных цяжкасцях у арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу. Напасрэдна ў школах арганізаваны метадычныя аб'яднанні класных кіраўнікоў, сумесныя метадычныя аб'яднанні настаўнікаў пачатковых класаў і выхавальнікаў старшых груп дзіцячых садоў. Ва ўмовах пераходу на новы змест навучання і работы па новых вучэбна-метадычных комплексах у пачатковых класах метадычная работа набывае яшчэ большае значэнне. У гэтым годзе ў пачатковых класах метадычнае аб'яднанне праводзілася па паралелях, што дазволіла зрабіць работу больш спецыфічнай і запатрабаванай. Кіраўнікі метадычнага аб'яднання — лепшыя настаўнікі, якія маюць станоўчы вопыт работы з дзецьмі, дастаткова высокі ўзровень прафесійнага майстэрства. Заслугоўвае станоўчай адзнакі работа такіх кіраўнікоў, як Вольга Іванаўна Салдаценка, Валянціна Іванаўна Мельнікава, Валянціна Сцяпанаўна Ткачова, Любоў Піліпаўна Кашчэева, Іван Мікалаевіч Ганчароў, Людміла Міхайлаўна Кажамяка, Галіна Мікітаўна Машыхіна і іншыя.

Настаўнік сёння знаходзіцца ў прынцыпова новых умовах: ідзе рэфармаванне адукацыі, значна пашырылася інфармацыйная база, ідзе паток разнастайнай інфармацыі. Толькі ў бібліятэку раённага метадычнага кабінета паступае 48 найменняў часопісаў і 13 найменняў газет. На школьныя бібліятэкі і дзіцячыя сады аформлена бюджэтная падпіска на суму 1 млн. 529 тыс. дэнамінаваных рублёў. Таксама настаўнікі забяспечваюцца метадычнай літаратурай згодна іх заяў.

У мэтах садзеяння выяўленню і распаўсюджванню вопыту творча працуючых настаўнікаў, іх самарэалізацыі, павышэння прэстыжу, увагі грамадства да праблем адукацыі і выхавання ў гэтым навучальным годзе ў раёне праходзіў конкурс "Настаўнік года". Многія педработнікі былі сведкамі заключнага тура конкурсу і на суперфінале бачылі свабоднага, вольнага, незалежнага педагога, якому ўласціва забяспечыць сваё прафесійнае жыццё, мысліць маштабамі асобы вучня, выкарыстоўваць свой прадмет як сродак развіцця асобы дзіцяці.

Асаблівай увагі патрабуе і такая праблема, як атэстацыя. У шэрагу адукацыйных устаноў ёсць настаўнікі, якія пры стажы больш 3 гадоў не маюць катэгорыі. Так, у пачатковым звяне працуюць педагогі, якія маюць дастаткова вялікі педагагічны стаж і пры гэтым маюць толькі другую кваліфікацыйную катэгорыю. Таксама варта адзначыць, што ў нас вельмі мала настаўнікаў з вышэйшай катэгорыяй, а па праву яе могуць мець многія. Чаму пэўным педагогам не падумаць аб перспектыве кваліфікацыйнай катэгорыі?

Арганізаваная адукацыя і выхаванне дзяцей, як вядома, пачынаюцца з дзіцячага сада. З 11 загадчыкаў дзіцячых садоў 4 маюць вышэйшую адукацыю. З выхавальнікаў дзіцячых садоў райцэнтра вышэйшую дашкольную адукацыю маюць толькі 9 працэнтаў, вышэйшую педагагічную — 6. 18 працэнтаў выхавальнікаў гарадскога пасёлка маюць першую кваліфікацыйную катэгорыю, 24 —без катэгорый, 18 працэнтаў —не маюць сярэдне-спецыяльнай адукацыі. На сяле 40 працэнтаў выхавальнікаў не маюць сярэдне-спецыяльнай адукацыі, 80 працэнтаў — без кваліфікацыйнай катэгорыі. Зразумела, што такі кадравы склад істотна ўплывае на якасць выхаваўча-адукацыйнага працэсу ў дзіцячым садзе.

У адпаведнасці з канцэпцыяй і Праграмай рэформы агульнаадукацыйнай школы ў пачатковым звяне працягвае ажыццяўляцца паслядоўны пераход на 12-гадовае навучанне. Так, у мінулым навучальным годзе ў падрыхтоўчыя класы паступіла 98,8 працэнта 6-гадовых дзяцей. Усяго было арганізавана 19 падрыхтоўчых класаў, з іх 3 — сумешчаных класаў-камплектаў. Працягваючы эксперыментальную работу па апрабацыі адукацыйнай мадэлі "Крок за крокам", працавалі два падрыхтоўчыя і адзін першы класы. Вывучэнне работы гэтых класаў паказвае, што выкарыстанне данай тэхналогіі дазваляе настаўніку шырэй разнастаіць віды, формы вучэбнай дзейнасці, будаваць вучэбна-выхаваўчы працэс.

Вывучэнне стану вучэбна-выхаваўчага працэсу паказвае, што большасць настаўнікаў будуе сваю работу з улікам патрабаванняў да сучаснага ўрока і дабіваецца добрых вынікаў. Гэта настаўнікі СШ N 1: В.І.Мельнікава, З.У.Мохарава, В.І.Салдаценка, Л.І.Рудакова, А.У.Цыганкова, Ж.Ф.Кірычэнка, СШ N 2: Ю.А.Андрыянава, Л.У.Шаўцова, В.В.Краўчанка, В.С.Гетава, Палужскай школы-сада: В.У.Жукава, Пачапоўскай СШ: Т.М.Латышава, Т.М.Маліноўская, Яноўскай СШ: С.В.Крывашэева, В.І.Высоцкая, Гарадзецкай БШ: М.М.Краўцова.

Нядрэнную падрыхтоўку да пераходу ў сярэдняе звяно паказалі чацвёртакласнікі такіх настаўнікаў, як Н.Ц.Сігаёва, Л.Р.Любашэнка, Л.У.Хаблава, Л.В.Поклад, М.М.Краўцова.

Сёння мы не павінны безудзельна назіраць, як школа па-ранейшаму працягвае трансліраваць чыстыя веды (адны і аднолькавыя для ўсіх). З задавальненнем можам канстатаваць актывізацыю пошукаў розных форм і метадаў работы, якія дазваляюць вучню стаць на справе суб'ектам вучэбна-выхаваўчага працэсу, які атрымлівае паўнацэнную і адэкватную адукацыю і развіццё.

У 1998—1999 навучальным годзе было толькі некалькі профільных класаў і груп у гарадскіх школах. У мінулым годзе профільныя класы былі ў Яноўскай сярэдняй школе і ў Казельскай школе-садзе. У нас працавала 14 профільных класаў. 20 працэнтаў вучняў (у мінулым — 6 працэнтаў) займаліся на павышаным узроўні, 11 працэнтаў (у мінулым —4 працэнты) вучняў — у профільных класах. Прафесійнае працоўнае навучанне ажыццяўлялася ў СШ N 2 —вадзіцель катэгорыі "С", у СШ N 1 — вадзіцель і прадавец прамтавараў, у Палужскім комплексе школа-сад і Яноўскай СШ — сельгасмашыны і трактары.

Аналіз работы настаўнікаў СШ N 1 і N 2, якія працуюць у профільных класах ці на павышаным узроўні, паказалі мэтазгоднасць расшырэння гэтых форм работы і ў сельскіх школах. Пацвярджэннем з'яўляецца такі факт, што пераможцы раённых алімпіяд па прадметах — вучні СШ N 1 і N 2, якія навучаюцца ў профільных класах ці на павышаным узроўні.

Заслугоўвае ўвагі работа факультатываў і курсаў па выбару настаўнікаў, вучні якіх з'яўляюцца пераможцамі раённых алімпіяд ці прадстаўлялі раён на абласных. Гэта такія настаўнікі, як В.М.Мельнікава, С.М.Падалякіна, А.Я.Семуценка, У.А.Піванаў, В.Ф.Кашчэеў, В.І.Цвяткова, І.М.Ганчароў, Л.А.Карнеенка, В.Д.Кавалёва. Добрыя вынікі паказалі вучні Н.Р.Траянавай, С.А.Маргуновай, А.І.Марзалюка.

На абласной алімпіядзе па здароваму ладу жыцця першае месца заняла вучаніца СШ N 2 (настаўніца В.М.Мельнікава) і першае месца ў рэспубліканскім конкурсе атрымаў экалагічны праект, распрацаваны пад кіраўніцтвам настаўніка геаграфіі СШ N 2 А.У.Бяляцкага.

Перш чым перайсці да выхаваўчай работы і выкладання асноўных задач і напрамкаў развіцця адукацыі ў раёне, неабходна падкрэсліць, што, нягледзячы на ўсе цяжкасці прайшоўшага года, мы маем некалькі лепшыя вынікі ў параўнанні з 1998—1999 навучальным годам. Так, у 1999—2000 навучальным годзе закончылі на "5" 7,2 працэнта вучняў, на "4" — 30, на "3" — 61, на "2" — 1,5 працэнта. У 1998-1999 навучальным годзе на "5" закончылі 6,6 працэнта вучняў, на "4" — 27,4, на "3" — 63, на "2" — 2,6 працэнта. Другагоднікаў было адпаведна 0,9 і 1,1 працэнта. Работ на лета было 0,6 і 2,1 працэнта.

Са 136 выпускнікоў 28 чалавек паступілі ў ВНУ, што складае 21 працэнт, 51 чалавек (38 працэнтаў) у СУЗы, столькі ж у ПТВ і 5 выпускнікоў пакуль не вызначыліся.

У адпаведнасці з палажэннем аб аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні 2855 дзяцей раёна падлягаюць аздараўленню, з іх 2223 вучні і 632 дашкольнікі. З іх адзін раз павінны аздаравіцца 427 чалавек і 2 разы — 539 дашкольнікаў і 1888 школьнікаў. Для 100-працэнтнага аздараўлення дзяцей раёна неабходны 5282 пуцёўкі, пакуль выдзелены 1782.

Нягледзячы на цяжкае фінансавае становішча ў раёне, рабілася ўсё магчымае для паляпшэння матэрыяльнай базы школ і дзіцячых дашкольных устаноў. У 7 агульнаадукацыйных установах праведзены капітальны рамонт (дзіцячыя сады вёсак Халмы, Сідараўка, Палужская школа-сад, Горская, Ленінская, Яноўская СШ), у 9 установах праведзены бягучы рамонт, касметычны праведзены ва ўсіх школах і дзіцячых дашкольных установах.

Аднак сёння ёсць праблемы ў аснашчанасці сталовых школ і дашкольных устаноў, наспела неабходнасць замены мэблі і тэхналагічнага абсталявання, фізічны знос якога складае 90 працэнтаў.

І ўсё-такі сферу адукацыі нельга падстройваць пад крызіс, фінансавыя цяжкасці і г.д. Насупраць, адукацыя павінна стаць магутным наступальным рухам наперад, прагрэсам усіх бакоў грамадства. Сёння ў многім жыццё школы вызначаецца змяніўшымся за апошнія гады кантынгентам вучняў. Фактары рызыкі, якім падвергнута асабліва сельскае насельніцтва (нявыплата зарплаты, беспрацоўе), больш за ўсё ўдарылі па дзецях. Павялічылася колькасць дзяцей з парушэннем мовы, псіхікі, з паслабленым здароўем, стала больш дзяцей, якія стаяць пад апекай або маюць патрэбу ў накіраванні ў інтэрнат.

У мінулым навучальным годзе ў школах раёна функцыяніравала 97 гурткоў, клубаў і спартыўных секцый. У Цэнтры дзіцячай творчасці вялася работа па развіццю творчасці дзяцей у 46 гуртках рознай накіраванасці. Найбольш вынікова працаваў мастацкі аддзел Цэнтра дзіцячай творчасці (загадчыца Л.А.Булава). Наведвальнікі такіх гурткоў, як "Цуда-гліна" (кіраўнік Ж.В.Малашэнка), "Дэкаратыўная творчасць" (Л.А.Булава, В.В.Маскалькова), "Мяккая цацка" (Г.П.Клімава) з'яўляліся пастаяннымі ўдзельнікамі выставак як раённага, так і абласнога ўзроўняў. Мастакі з гуртка па выяўленчаму мастацтву прынялі ўдзел у Рэспубліканскім конкурсе малюнкаў па лініі ЮНЕСКА.

У агульнаадукацыйных установах раёна працягвалася мэтанакіраваная работа па прафілактыцы правапарушэнняў і злачынстваў. Перш за ўсё гэта работа заключалася ў ажыццяўленні прававой адукацыі і выхаванні вучняў. Варта адзначыць, што назіралася некаторае зніжэнне колькасці злачынстваў, якія здзейснілі вучні. Аднак колькасць правапарушэнняў павялічылася. Усяго на ўліку ў інспекцыі па справах непаўналетніх стаяць 15 падлеткаў.

Неабходна адзначыць, што ў практыцы папераджальнай работы ў школах асноўная ўвага ўдзяляецца толькі прававой асвеце, забываюць аб тым, што асноўны ўпор варта перанесці на выхаваўчую дзейнасць. І тут немалаважную ролю павінна адыграць вучнёўскае самакіраванне, якое знаходзіцца ў школах яшчэ пакуль на сярэдняй стадыі развіцця. Сёння назіраецца некаторая актывізацыя данай работы, і тут варта адзначыць такіх класных кіраўнікоў, як Т.В.Кулініч, А.А.Цішкіна, Л.Г.Пузанкова (СШ N 2), В.С.Ткачова, Л.П.Серакова, Л.А.Шаляпнёва (СШ N 1).

У свеце не існуе ідэальных сістэм адукацыі: кожная сістэма засноўваецца на традыцыях сваіх дзяржаў. Ёсць свае традыцыі і ў нас, ёсць культурны і духоўны патэнцыял і магчымасці, здольныя забяспечыць наша далейшае паступальнае развіццё. І абапірацца нам трэба перш за ўсё на станоўчы вопыт і традыцыі, закладзеныя не толькі ў нашай дзяржаве, але і ў нашым раёне.

НАСУСТРАЧ НОВАМУ НАВУЧАЛЬНАМУ ГОДУ

Недахоп фінансавых паступленняў не перашкодзіў падрыхтаваць школы

Напярэдадні новага навучальнага года тэма падрыхтоўкі школ і дзіцячых дашкольных устаноў набывае асаблівую вастрыню і актуальнасць. Менавіта гэтаму пытанню быў прысвечаны аб'езд навучальных устаноў і дзіцячых садоў раёна камісіяй, якую ўзначаліла намеснік старшыні райвыканкама Т.Ф.Каваленка. У склад камісіі ўвайшлі прадстаўнікі аддзела адукацыі, грамадскага харчавання, цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, пажарнай службы, аддзела па фізічнай культуры, спорту і турызму.

Трэба адзначыць, што ў бягучым годзе колькасць выдзяляемых грашовых сродкаў, прызначаных на мэты ўзнаўлення і правядзення рамонту, былі некалькі меншымі, чым раней. Аднак гэта не азначае, што якасць праводзімых работ — горшая і навучальныя ўстановы не падрыхтаваліся да прыёму школьнікаў.

Дадатковай, а для некаторых школ адной з асноўных крыніц фінансавання пры падрыхтоўцы памяшканняў сталі ўласныя спецрахункі, на якія паступалі грошы ад рэалізацыі прадукцыі, вырашчанай школьнымі калектывамі ў школьных падсобных гаспадарках і на ўчастках.

Вырашаецца пытанне аб аказанні калгасамі раёна грашовай дапамогі мясцовым школам. Аднак па шэрагу аб'ектыўных прычын робіцца гэтая добрая справа не так хутка, як хацелася б, бо ледзьве не адзіная крыніца, за лік якой нашы калгасы і сёння могуць выручыць грошы, — зерне, з разліку па 4 тоны на школу. І рэалізаваць яго трэба па ўсіх устаноўленых правілах, а ўжо толькі тады перадаваць навучальным установам.

Але вернемся да асабістых сродкаў на спецрахунках. Так, да прыкладу, паступілі ў Пачапоўскай школе, дзе за асабістыя грошы зрабілі фарбаванне і аклейванне сцен шпалерамі, набылі шторы. На дзень наведвання школы камісіяй, 16 жніўня, там было падрыхтавана 10 класных пакояў, заканчваліся работы ў астатніх памяшканнях.

Аднак, па словах дырэктара І.М.Ганчарова, яшчэ патрэбны шкло, рубероїд, цэмент і шыфер. Сумесна з дырэктарам унітарнага вытворчага прадпрыемства "Общепит Краснопольского района" Т.П.Дземідзенкай было вырашана пытанне па аказанню дапамогі ў рэалізацыі ўраджаю капусты, якая на славу ўрадзіла сёлета на школьным участку.

Хочацца адзначыць тую акалічнасць, што кіраўніцтва школы праяўляе разваротлівасць і ў правядзенні работ у кацельні. Ведаючы, што працэнт спраўнасці ацяпляльнай сістэмы не такі высокі, як бы хацелася, адшукваюцца рэзервы для рамонту электракатлоў і іншага абсталявання.

Практычна гатовы да новага навучальнага года дзіцячы сад, размешчаны ў в.Пачапы. У пакоях прыбрана, вымыта. Знешні і ўнутраны выгляд сада нядрэнны. Аднак патрабуецца 5 сталоў для заняткаў рабят старэйшай групы. Вырашана перадаць іх з дзіцячага сада N 4 гарадскога паселка.

Як прыкмецілі члены камісіі, для ўсіх дзіцячых дашкольных устаноў у сельскай мясцовасці характэрна добрае ўтрыманне і афармленне памяшканняў, насычанасць мэбляй, цацкамі, наладжана нядрэннае харчаванне і г.д. Усе былі агульнай думкі: падобнае стала магчымым дзякуючы перадачы іх з мясцовага падпарадкавання на фінансаванне са сродкаў бюджэту. Гэтая акалічнасць дала магчымасць у многім палепшыць становішча.

Добра падрыхтавалі памяшканні ў Казельскай школе-садзе. Там зрабілі каналізацыю, правялі абклейванне класаў і афарбоўванне падлогі, адзялілі пакой для гульняў для малодшых школьнікаў і г.д. Многа са зробленага даведзена да ладу сродкамі са школьнага спецрахунку і пры грашовай дапамозе бацькоў сённяшніх вучняў. Затое, як і ў былыя гады, школа мае зараз добры і ўпарадкаваны выгляд.

Пры наведванні Халмянскай пачатковай школы звярталася ўвага на нездавальняючую якасць работ, праведзеных спецыялістамі камбіната будаўнічых матэрыялаў. У той час, калі рабілася прыбудова да асноўнага памяшкання, быў допушчаны брак. З-за таго сёння столь у адным з класных пакояў прыбудовы зацякае, падшыўка прагніла. Дажджавая вада сцякае прама на пафарбаваную падлогу.

Па-ранейшаму на тэрыторыі школы няма вады. А гэта азначае, што ў новым навучальным годзе пачаткоўцы зноў застануцца без гарачага харчавання.

У Тур'яўскім дзіцячым садзе члены камісіі прыемна здзівіліся, калі загадчыца паказала створаны ў адным з памяшканняў так званы экалагічны пакой. Асабістымі сіламі і з удзелам бацькоў туды завезена глеба, зроблены паліцы, высаджваюцца пакаёвыя кветкі. У плане —утварэнне невялікага жывога кутка, дзе дзеці змогуць знаёміцца з жывёльным і раслінным светам краіны, набываць веды па экалагічнай культуры і агульнаму развіццю. Падобны вопыт можна толькі вітаць і рэкамендаваць для пераймання.

На жаль, прыемнае ўражанне псуецца ад зацёкшай столі ў калідоры. Прычына ў тым, што мяккі дах памяшкання патрабуе выбарачнага рамонту.

Зноў жа спецрахунак і бацькі вучняў дапамаглі падрыхтаваць Краснапольскую СШ N 1 да 1 верасня.

Сваімі сіламі тут адрамантавалі школьную мэблю, а кожны настаўнік-прадметнік адрамантаваў і добраўпарадкаваў свой кабінет.

Па словах дырэктара В.І.Цвятковай, тое, што ёсць у школе, імкнуцца захоўваць, падоўжыць тэрмін эксплуатацыі, таму, нягледзячы на амаль аварыйны стан памяшкання, школа падрыхтавана да заняткаў.

На дзень наведвання Краснапольскай СШ N 2, 17 жніўня, там працавалі спецыялісты прадпрыемства "Гея" і будаўнікі ПМК-262. Вяліся работы па наладцы каналізацыі, сістэмы ацяплення і ўпарадкаванню даху, які пашкоджаны ў выніку ўрагану.

Дзякуючы сродкам бацькоў асабістымі сіламі пабелена столь у сталовай і харчблоку, праведзены некаторыя іншыя работы. Хваляванне выклікае стан 12 кабінетаў, якія пасля ўрагану аказаліся пашкоджанымі. Там зацяклі шпалеры, столь, нават у плафоны трапіла вада. Па словах настаўнікаў, цякло літаральна ручаямі з пашкоджанага даху на столь і ў кабінеты на трэцім і другім паверхах.

Як паведаміў настаўнік школы В.В.Галакціёнаў, кабінет інфарматыкі, у якім ён праводзіць заняткі, адным з першых некалькі гадоў назад быў абклеены шпалерай і ўвесь гэты час падтрымліваўся ў належным выглядзе, аднак пасля таго, як стыхія не пашкадавала будынак школы, прыйшоў у поўную непрыгоднасць. Тое ж самае назіралі і ў кабінетах фізікі, матэматыкі. Школе патрабуецца пэўная сума грошай, каб пераклеіць пашкоджаныя пакоі. Настаўнікі горка жартавалі: "Будзем праводзіць урокі пад парасонамі". Аднак ці да жартаў тут. Работы па ліквідацыі вынікаў урагану, які нарабіў бед у школе, дагэтуль запавольваліся. Аб'ём іх немалы: шкленне акон, узнаўленне складу, замена шыфернага даху, частковая замена мяккага даху. Многае ўжо зроблена. Аднак на дзень наведвання, ды і праз некалькі дзён не было зроблена асноўнае — не праведзены рамонт мяккага даху памяшкання. У той дзень, калі матэрыял рыхтаваўся да друку, зранку будаўнікі мясцовай арганізацыі ўжо завіхаліся на тэрыторыі школы. Думаецца, што да 1 верасня становішча будзе выпраўлена.

За два дні члены камісіі пабывалі ва ўсіх сярэдніх і базавых школах раёна і ва ўсіх дзіцячых садах, сустрэліся з іх кіраўнікамі і падрыхтавалі матэрыялы, якія абмяркоўваліся на чарговым пасяджэнні раённага выканаўчага камітэта.

Пры разглядзе пытання была заслухана інфармацыя намесніка старшыні райвыканкама Т.Ф.Каваленкі па гатоўнасці ўстаноў адукацыі да навучальнага года, разгледжаны пратакол пасяджэння раённай камісіі і акты. Адзначалася, што аддзелам адукацыі, калектывамі школ і дашкольных устаноў праведзена пэўная работа па падрыхтоўцы ўстаноў адукацыі да новага навучальнага года.

Вядуцца работы па будаўніцтву ўласнай кацельні ў Яноўскім дзіцячым садзе, заканчваецца рамонт даху ў Палужскай школе-садзе, вядуцца работы па выбарачнаму рамонту ацяпляльнай сістэмы ў школах райцэнтра, работы па ліквідацыі вынікаў урагану ў СШ N 2. Завершаны капітальны рамонт Халмянскага дзіцячага сада. Праведзены частковы бягучы касметычны рамонт у Пачапоўскай, Яноўскай, школах райцэнтра, у Палужскай і Казельскай школах-садах. Праведзена неабходная работа па падрыхтоўцы харчблокаў.

Прынята рашэнне за актыўны ўдзел у падрыхтоўцы да навучальнага года ўзнагародзіць грашовай прэміяй у памеры пятнаццаці мінімальных зарплат (кожную з пералічаных школ) працоўныя калектывы Яноўскай СШ, Казельскай сярэдняй школы-сада, Пачапоўскай СШ.

Адзначана станоўчая работа працоўных калектываў Краснапольскіх СШ N 1 і N 2, Палужскай школы-сада па падрыхтоўцы да навучальнага года.

За добрую захаванасць памяшканняў адзначаны працоўныя калектывы Гарадзецкай базавай, Горскай і Ленінскай сярэдніх школ, Пачапоўскага, Тур'яўскога, Горскага дзіцячых садоў.

Аддзелу адукацыі прапанавана да 1 верасня забяспечыць камплектаванне школ нехапаючымі педагагічнымі кадрамі, а таксама арганізаваць забеспячэнне школ, дашкольных і пазашкольных устаноў палівам.

Фінансаваму аддзелу райвыканкама рэкамендавана забяспечыць фінансаванне для набыцця неабходнай колькасці паліва; адшукаць магчымасць выдзеліць 250 тысяч рублёў для канчатковай ліквідацыі вынікаў урагану ў Краснапольскай СШ N 2; выдзеліць аддзелу адукацыі грашовыя сродкі для заахвочвання працоўных калектываў устаноў адукацыі.

Т.БРАТАЧКІНА.

Лета... Пара водпускаў, пара адпачынку. Менавіта летам кожны стараецца адпачыць, "назапасіць" вітамінаў на зіму. І адпачываюць па-рознаму: нехта едзе ў санаторыі, бліжэй да вады, да мора, для некага лепшы адпачынак — "пакапацца" ў зямлі, на агародзе, а хто проста цэлы водпуск праляжыць на канапе, чытаючы прэсу, кнігі, гледзячы тэлевізар. Кожны выбірае адпачынак па свайму густу, ну і, вядома ж, па сродках.

Напэўна, самы працяглы водпуск у настаўнікаў. І хто, як не настаўнікі, павінны правесці свой водпуск з карысцю для сябе, каб недзе пабыць, штосьці пабачыць, каб 1 верасня з новымі сіламі, новымі ўражаннямі пачаць "сеяць разумнае, добрае, вечнае". Настаўнік павінен ведаць больш сваіх вучняў, а каб ведаць больш — трэба больш падарожнічаць, больш дзе бываць, больш што бачыць. А калі ж можна падарожнічаць, як не ў час водпуску?

Як жа адпачылі нашы краснапольскія настаўнікі, дзе яны пабывалі, што пабачылі, як пашырылі свой кругагляд? Менавіта з такім пытаннем я звярнулася да некаторых з іх.

"Я так хочу, чтобы лето не кончалось..."

Н.П.КАЧАНАВА:

— Я "адпачывала" з дзецьмі ў санаторыі "Зорны" ў якасці выхавальніка з 22 чэрвеня па 12 ліпеня. А які можа быць адпачынак, працуючы з дзецьмі? Гэта яшчэ добра, што можна хоць весь так паехаць улетку, бо за свае адпускныя (ды і тыя аддалі не ўсе адразу) я магу з'ездзіць на экскурсію хіба толькі ў г.Магілёў. З санаторыя нас вазілі на Мінскае мора. Вось і ўсе падарожжы. Астатні час была дома. Лета праляцела, як адзін дзень, вельмі хутка.

Н.А.КУЗЬМІЦКАЯ:

— Увесь час правяла дома, з дзецьмі. Куды можа паехаць настаўнік за свае адпускныя? Нікуды. За пуцёўку, калі яе возьмеш, трэба даплачваць, дарога — за свой кошт. А ў кожнага ж сям'я, дзеці. Праездзіш адпускныя — за што жыць цэлае лета. Ды і адпускныя выплацілі не ўсе адразу.

А вось Святлане Алегаўне МАРГУНОВАЙ, настаўніцы СШ N 2 з адпачынкам у гэтым годзе пашанцавала, бо яна як пераможца конкурсу "Настаўнік года" адпачывала сёлета ў Германіі ў г.Бопарцэ. Хаця ў нейкай ступені гэта можа і нельга назваць адпачынкам, бо яна ездзіла ў Бопарт у якасці кіраўніка групы з 20 дзяцей.

Святлана Алегаўна згадзілася падзяліцца ўражаннямі аб знаходжанні ў Германіі. І вось што яна расказала:

— У гэтым годзе асацыяцыя, якая запрашае дзяцей на адпачынак у Германію, адзначыла сваё дзесяцігоддзе. І таму наша паездка была як бы юбілейнай. У Германію мы даехалі добра. Пасялілі дзяцей у старадаўнім атэлі. І хоць ён старадаўні, але ўмовы для пражывання ў ім сучасныя.

Бопарт — невялікі гарадок, які размешчаны на рацэ Рэйн. Яна дзеліць яго на 4 часткі — астравы, вакол гарада — горы. Але што цікава і што мяне ўразіла — гэта тое, што горныя схілы апрацаваныя і на іх растуць вінаграднікі. Наогул Бопарт славіцца сваімі вінаграднікамі, ну і, вядома ж, вінамі. Гэта турыстычны гарадок, і таму тут шмат турыстаў з Англіі, Японіі, Амерыкі. Адпачывалі вельмі цікава. Мы зрабілі экскурсію ў музей прыродазнаўчых навук горада Франкфурта-на-Майне. Тут мы бачылі знакамітыя егіпецкія муміі. Менавіта ў музеі адзін з кіраўнікоў асацыяцыі Карл Райхаў купіў і падараваў мне камень аманіт, якому 170 мільёнаў гадоў.

У Франкфурце-на-Майне адзін з самых вялікіх аэрапортаў. Ён дабудоўваецца і будзе буйнейшым у Еўропе. Кожныя 2 хвіліны на ім прызямляецца пасажырскі самалёт. Штодзённа тут працуюць 20 тысяч чалавек абслугоўваючага персаналу.

Былі на экскурсіі ў парку "Фантазія-Ленд", дзе вельмі шмат цікавых атракцыёнаў. Асацыяцыя заплаціла за ўваходны білет, а атракцыёны ў гэтым парку бясплатныя. Вядома ж, мы ў асноўным наведвалі "не страшныя" атракцыёны.

Наша група рабіла вельмі цікавыя экскурсіі па Рэйну, дзе нас здымалі і паказвалі па мясцоваму тэлебачанню. Наведалі адзін са старадаўніх замкаў, у якім каля 120 пакояў. У ім жыў адзін з апошніх прускіх каралёў.

Купаліся ў басейне з падагравам, былі на экскурсіі ў булачнай, дзе дзеці з гатовага цеста самі пяклі булкі, потым дачакаліся, пакуль яны спякліся і елі іх, пабывалі ў заапарку, у якім жывуць амаль усе вядомыя птушкі свету.

У самім Бопарце ёсць (так называюць немцы) Рымскі парк. Гэта рэшткі рымскіх умацаванняў Y стагоддзя, якія знайшлі і раскапалі археолагі.

Мы ўсёй групай былі на прыёме ў мэра г.Бопарта, дзе ён зрабіў дзецям падарункі.

Наогул адпачынак наш быў вельмі насычаным. Кожны дзень мы пра нешта даведваліся, кожны дзень прыносіў нам новыя ўражанні. Дзеці не толькі адпачывалі, гулялі, але і вельмі шмат пазнавалі новага. Ім вельмі спадабалася гульня, калі па ўсяму Бопарту шукалі скрыню са "скарбам". Гэтая гульня нечым нагадвае гульню ў "казакі-разбойнікі". Трэба сказаць, што нямецкая асацыяцыя дамовілася з галандскай і мы цэлы тыдзень адпачывалі ў Галандыі, дзе таксама бачылі вельмі шмат цікавага. Жылі мы ў горадзе Рыдэркерку па сем'ях. Пабывалі ў галандскім Дысньёлэндзе —"Эфілінг", бачылі знакамітыя галандскія млыны, помнікі XY стагоддзя. Праўда, з надвор'ем нам крыху не павязло, бо 5 дзён ішоў дождж. Але ж мы пабылі і на моры, хаця не купаліся, бо было халаднавата, толькі на пяску будавалі розныя фігуры.

У Германіі, у Кёльне, мы наведалі Кёльнскі сабор, помнік архітэктуры сярэдневякоўя, а ў Амстэрдаме — сталіцы Галандыі, мы былі ў пратэстанцкай царкве, дзе пахаваны прах знакамітага мастака Рэмбрандта. У царкве ўразіла тое, што ў ёй няма абразоў, няма роспісу на сценах. Усё вельмі сціпла.

А яшчэ ў Галандыі, у Амстэрдаме, пабачылі знакамітыя каналы: Прынца, Каралевы і інш. На канале Прынца стаіць кацер, у якім ёсць усе зручнасці, каб там можна было жыць. Прынц у любы час можа прыйсці на кацер і адпачываць там. Каналы кожны год чысцяць да 30 красавіка —гэта дзень нараджэння Каралевы. І што цікава, што з каналаў пры чыстцы могуць даставаць розныя старыя бытавыя прыборы: халадзільнікі, тэлевізары, веласіпеды. Утылізацыя ў Галандыі каштуе вельмі дорага, і таму непатрэбныя рэчы выкідваюцца ў каналы.

А яшчэ вельмі ўразіла тое, што каля іх, ды і не толькі каля каналаў, стаіць вельмі шмат веласіпедаў. Некаторыя па некалькі тыдняў, нават месяцаў стаяць, замкнёныя на невялікія замкі. І ніхто іх не чапае, пакуль не прыйдзе ці не прыедзе сам гаспадар.

Паездкай, адпачынкам засталіся задаволеныя ўсе: і дзеці, і дарослыя, бо акрамя кіраўніка групы ездзілі з намі і повар, і перакладчык. Дзеці вельмі добра харчаваліся, ім падабалася ўся страва, якая рыхтавалася. Давалі вельмі шмат розных фруктаў, шакаладу. Асабліва дзецям падабалася нямецкае малако, тлустасць якога ад 3,8 да 5 працэнтаў. І наогул як з боку нямецкай, так і з боку галандскай асацыяцыі мы бачылі толькі клапатлівыя і ўважлівыя адносіны да сябе. Ад імя і дзяцей, і дарослых хочацца выказаць словы ўдзячнасці тым людзям, якія вось ужо 10 год знаходзяць сродкі, магчымасці і бяруць на адпачынак нашых краснапольскіх дзяцей. І вельмі хочацца, каб і надалей з г.Бопартам не парываліся сувязь. Ну а я, як гісторык, пашырыла свой кругагляд, бо змагла пабачыць шмат цікавых гістарычных мясцін, помнікаў.

Вось такі цікавы і карысны адпачынак атрымаўся ў Святланы Алегаўны.

А яшчэ мяне зацікавіла пытанне, колькі настаўнікаў адпачыла летам па санаторных пуцёўках. З гэтым пытаннем я звярнулася да старшыні камісіі па аздараўленню Краснапольскага РАА Л.У.Казловай. Яна адказала, што з пачатку года па лініі Фонду сацыяльнай абароны ўжо адпачылі і аздаравіліся 13 чалавек і па лініі ЧАЭС (маці з дзецьмі) — 8 чалавек. Мяркуйце самі, гэта многа ці мала, а колькасць работнікаў Краснапольскага РАА складае 724 чалавекі.

Шмат у каго з настаўнікаў я яшчэ цікавілася, як яны адпачылі, дзе пабывалі, што бачылі. І аказалася, што большасць з іх водпуск правялі дома, ды некаторыя наведалі родных ці сябровў недзе ў гарадах ці вёсках. А вось вялікіх падарожжаў, адпачынкаў амаль не зрабілі, і асноўная прычына — недахоп сродкаў. Не можа настаўнік за свае адпускныя купіць у якой-небудзь турфірме пуцёўку і паехаць адпачыць або падарожнічаць. Вось так і адпачвае настаўнік: на агародзе, дома, чытаючы і перачытваючы прадметную літаратуру і рыхтуючыся да новага навучальнага года. А ён не за гарамі, новы навучальны год. Будзем лічыць, што адпачылі нашы настаўнікі, набраліся сіл, "назапасілі" вітамінаў, цярпення (а яно ой як трэба!), каб з новымі сіламі пачаць "сеяць разумнае, добрае, вечнае".

В.КУЛЯГІНА.

ВЕСТКІ З РК ГА БПСМ

Адбылася нарада сакратароў

У Магілёўскім АК ГА БПСМ адбылася нарада сакратароў раённых камітэтаў БПСМ, на якой разгледжаны пытанні падрыхтоўкі да правядзення Дня ведаў — 1 верасня. У рабоце нарады прыняла ўдзел другі сакратар Краснапольскага РК ГА БПСМ С.М.Петрачэнка.

Распрацаваны мерапрыемствы

У РК ГА БПСМ распрацаваны мерапрыемствы па падрыхтоўцы і правядзенню Дня ведаў сумесна з адпаведнымі зацікаўленымі службамі і арганізацыямі.

Адбылося пасяджэнне АМАД

РК ГА БПСМ сумесна з аддзелам па справах моладзі правёў пасяджэнне аператыўнага маладзёжнага атрада дружыннікаў (АМАД), дзе былі разгледжаны пытанні аб актывізацыі работы атрада і прыцягненню юнакоў і дзяўчат для ўдзелу ў АМАД.

БПСМ запрашае маладых людзей ад 18 год стаць членамі АМАД.

З мэтай растлумачальнай і інфармацыйнай работы

РК ГА БПСМ сумесна з аддзелам культуры і аддзелам па справах моладзі распрацаваны графік, адпаведна якому ажыццяўляецца выезд агітбрыгады ў гаспадаркі раёна.

Разам з удзельнікамі агітбрыгады з мэтай растлумачальнай і інфармацыйнай работы гаспадаркі наведваюць прадстаўнікі БПСМ і аддзела па справах моладзі.

Створана інфармацыйная група

Для падрыхтоўкі моладзі да выбараў у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь створана інфармацыйная група, у складзе якой прадстаўнікі пярвічных арганізацый БПСМ.

Кіраўнік групы — С.С.Капранаў, загадчык аддзела па справах моладзі.

Аб'яўлены конкурс

РК ГА БПСМ аб'яўлены конкурс па інфармацыйнай дзейнасці пярвічных арганізацый.

Мэта конкурсу: аператыўнае і шырокае асвятленне дзейнасці БПСМ у раённых, абласных, рэспубліканскіх сродках масавай інфармацыі, а таксама выяўленне і падтрымка творчай моладзі, прыцягненне яе да працэсу асвятлення дзейнасці БПСМ у СМІ.

С.ПЕТРАЧЭНКА,
другі сакратар РК ГА БПСМ.

ПОИСК. ПРЕДПРИИМЧИВОСТЬ. ИНИЦИАТИВА

СНОВСКИЕ УРОКИ

В каждом районе республики есть свои "маяки". На их показатели равняются, перенимают передовой опыт. Одни славны высокими урожаями, другие — успешным ведением животноводства, третьи —тем, что вписались в рынок, имеют хорошо развитые перерабатывающие цеха. А вот агрокомбинат "Снов" славен тем, что все до единой отрасли сельского хозяйства рентабельны. Пока этим похвалиться могут, увы, не многие. При всех погодных аномалиях "Снов" нынче в среднем намолачивает с гектара по 68 центнеров зерна, за семь месяцев надоил от коровы 3780 килограммов молока, отправил в свои фирменные магазины, торговые предприятия Минска, Слуцка, Дзержинска, Несвижа, Копыля и других городов 670 тонн колбасных и других мясных изделий.

Поэтому не зря считают на Беларуси "Снов" школой передового опыта, а его специалистов, и в первую очередь председателя Михаила Корчмита, — мастерами экстракласса.

В один з дней на прошлой неделе одна за другой к конторе "Снова" подошли около полутора десятка легковых автомашин. Гости —руководители ведущих хозяйств всей Минской области, как говорится, "киты" — Николай Василевич из слуцкого "Ленинского пути", Иосиф Плавский из клецкой "Красной звезды", Анатолий Челдышкин из солигорского "Большевика", Ольга Луцик из столбцовской "Дружбы", Вадим Лойко из узденской эксбазы имени Суворова, Григорий Чуйко из АПК "Ждановичи", Иван Малюжиц из копыльского "Семежева", Леонид Чижик их дзержинского "Крутогорья" и другие руководители, чьи имена на слуху даже в республике.

Привела их сюда в такую горячую пору жатвы просьба председателя облисполкома Николая Домашкевича. Когда все разместились в зале, губернатор сразу же извинился перед собравшимися за то, что оторвал их от дел. Но отметил, что вопрос, который нужно решить с лидерами областного АПК, не терпит отлагательства.

— Нынешняя жатва, — заявил Николай Федорович, — дает нам больше хлеба, чем мы ожидали после весенних заморозков и засухи. Но это не должно никого расхолаживать. Давайте вместе подумаем о перспективе дальнейшего развития сельского хозяйства области. У каждого из вас наработан большой опыт ведения производства. И было бы очень правильно организовать широкую школу передового опыта, организаторами которой явитесь вы и ваши соратники. А Михаила Александровича Корчмита, руководителя "Снова", о достижениях которого все вы знаете, попросим показать все достигнутое, обрисовать перспективы и не скрывать вопросы, на которых и здесь пока "спотыкаются".

Суть командировки 19 лучших руководителей хозяйств области стала ясна, когда Николай Домашкевич предложил каждому из них взять "на буксир" один колхоз-середнячок в своем районе и подтянуть его по возможности до своего уровня, а также одно хозяйство, где к руководству пришел молодой председатель. Но брать, естественно, под свою опеку только тех руководителей, из кого можно сделать настоящего хозяйственника.

Таким образом председатель облисполкома надеется "вытянуть" около 70 хозяйств. Шефам обещана полная поддержка в этом деле областных организаций. Кроме того, за наставничество руководителям и их специалистам из бюджета области будут производиться доплаты.

В поездке по сновским полям и фермам каждый "переваривал" в уме предложение Николая Домашкевича. И правильно, враз такой непростой вопрос не решить, все нужно продумать до мелочей. Само собой понятно, что при высоком начальстве как-то не принято высказывать свои сомнения и предложения — не дай Бог не так еще поймут. А вот когда председатель облисполкома и его первый заместитель, начальник облсельхозпрода Владимир Луцкий уехали, начался оживленный обмен мнениями. Высказывались десятки разных вариантов осуществления поставленной задачи. Согласились, что подобрать по два хозяйства для оказания шефской помощи, или, как выразился один из председателей, опекунства, сложностей не составит. А с чего начать? И как контролировать выполнение своих рекомендаций?

Словом, вопросов непочатый край. Беседа получилась острая, заинтересованная, с полярными мнениями. Ну, а нас, журналистов, попросили пока не встревать в это дело. Вот через годик —приезжайте, опишите все как есть и не бойтесь критиковать. Это всем пойдет на пользу.

А вообще-то, что мы знаем о "Снове"? К сожалению, очень мало. На страницах любой республиканской газеты бодро пишут о достижениях хозяйства. А о том, каковы их составные, говорим мельком, словно наши читатели сами знают, что к чему. Пора бы какому-то серьезному исследователю по-настоящему глубоко изучить опыт хозяйства, его руководителей и затем в самых авторитетных, самых читаемых средствах массовой информации выдать серию статей обо всем увиденном и услышанном. Уверен, что многие руководители и специалисты колхозов и совхозов задумались: а правильно ли сами делают? И попробовали бы делать так, как сновцы.

По нашим белорусским меркам "Снов" — хозяйство огромное. Одной только пашни 4300 гектаров. Нынче зерновыми из них занято 2050 гектаров, сахарной свеклой — 450, картофелем — 100, кукурузой — 500 гектаров. Остальное — травы. И что удивляет: очень малая руководящая "головка". У Корчмита всего один заместитель, за каждую отрасль несет персональную ответственность главный специалист — он настоящий хозяин. В их подчинении агрономы, зоотехники, ветврачи, механики. Характерно, что серьезных эксцессов не бывает — все вопросы решаются совместно, заинтересованно. Ну, а главной отраслью в хозяйстве является животноводство: поле работает на 5400 голов крупного рогатого скота, из них — 1520 коров, на 17 тысяч голов свиней, на 1300 голов бройлеров. В прошлом году произвели 5200 тонн молока, от каждой буренки надоили его 5780 килограммов, произвели 5700 тонн мяса. В этом году намечается рост: рассчитывают получить 6 тысяч тонн молока и 6 тысяч тонн мяса. Цель, как видно, достигается — в эти дни от каждой коровы надаивают по 17 килограммов молока.

Для вдумчивого читателя этот сухой язык цифр скажет больше, нежели толстая брошюра. Вывод ясен: в деревне Снов и окрестных селеньях живут и работают настоящие хозяева.

С чего началось восхождение на Олимп, не побоюсь этого сравнения, агрокомбината "Снов"? С того, что еще в 1989 году руководители хозяйства, и в первую очередь Михаил Александрович Корчмит, беспристрастно проанализировали, что такое горбачевщина, в какую пропасть она толкает огромную страну. И, кстати, как в воду глядели: выводы сельских специалистов оправдались целиком и полностью. Стали думать, как жить дальше. Решили основные финансовые средства, а они у бывшего колхоза имени Калинина были немалыми, выделить для покупки новейшей техники, особенно хорошо зарекомендовавших себя зарубежных машин. Некоторые начали "бубнить", мол, переплачиваем неведомо за что, могли бы куда дешевле купить российскую технику. Однако вскоре убедились, что Корчмит был прав: первый же немецкий Е-516 оказался вдвое производительнее нашей "Нивы", ну а о потерях за комбайном и говорить не приходится.

Сегодня на полях хозяйства обмолот зерновых ведут четыре "Меги", два "Кейса", а всего 24 комбайна. В нынешнюю жатву здесь проходит испытание последняя разработка германской фирмы "Кейс" комбайн CF-80. Делают его в Лиде. По отзывам механизаторов, эта машина немного слабее "Меги-218", но лучше "Дона". Внимательно следят за испытаниями ее создатели. Согласились, что маловат диаметр шнека, нет делителя, вибрирует кабина. Но вымолачивает чисто. Говорят, включи его в работу на всю мощь — до 100 тонн зерна в день может выдать из бункера. Да придерживают комбайнера, не дают разогнаться. Тут, правда, есть один нюанс: 100 тонн можно намолотить при высокой урожайности. В "Снове" же намолачивают по 68 центнеров с гектара. Это в среднем. Но, как выразился Корчмит, на отдельных полях "зашкаливало": гектар давал более 100 центнеров зерна!

Куда ни кинься сегодня в хозяйстве — всюду работает импортная техника. Что, "Снов" так богат, что без счета транжирит дорогую валюту? Ну нет уж, здесь умеют считать деньги. Покупают новую технику в основном по лизингу: западные партнеры безоговорочно доверяют Корчмиту. И во всем здесь проявляется коммерческая жилка Михаила Александровича. К примеру, побывали в хозяйстве депутаты Национального собрания, председателей обеих палат — Павла Шипука и Анатолия Малофеева —телевидение засняло на мостике немецкого комбайна. Так руководитель предприятия-изготовителя был на вершине радости: такой рекламы своей машине он не ожидал. И Корчмиту теперь отказа в поставке техники не бывает. Но и с расчетами между партнерами все строго, не подводят друг друга. Так что и мы, оказывается, можем безболезненно вписываться в рынок.

С чего начинается урожай? Правильно, с семян. Для "Снова" заиметь элиту и первую репродукцию лучших районированных сортов любой культуры — не проблема. Более низким репродукциям пути на поля нет. Немаловажно и то, в какую почву лягут эти семена. По сути будущий хлеб начинается и с готовности поля принять эти семена.

Давайте, сельчане, проследим, как обычно готовимся сеять. Вспахали поле, пустили затем РВК или АКШ, а вслед и сеялка идет. Дешево, как говорят, и сердито. А что в итоге? 25—35 центнеров зерна с гектара. В "Снове" делают не так, здесь правит бал отработанная за последний десяток лет технология сева, которая, кстати, ни разу не подвела хозяев — ниже 50 центнеров зерна с гектара не намолачивали. Даже в самые неблагоприятные годы.

Что же такое сновская технология? Сложного в ней вроде ничего нет. Прежде всего обязательное лущение стерни, чаще всего сразу после ухода комбайна с поля и немедленной уборки соломы. Затем вносится навоз и производится запашка. Сеют только комбинированными агрегатами. Если же обрабатывается под посев участок многолетних трав, то на нем сначала выполняют лущение, потом дискование, внесение органики и запашку. Все просто, да не совсем. Эта технология приводит к тому, что на посевах зерновых сорняки —редкие гости. Лущение провоцирует их семена взойти, а плуг — их уничтожает. Но самое главное —давайте признаемся — целый сонм семян сорняков мы вносим в почву вместе со свежей органикой. Сколько же их в навозе! Ведь в желудках КРС они проходят транзитом, оболочка их крепкая. Стоит попасть такому навозу в поле — семечко даст всходы. Поэтому сновцы взяли за правило: иметь годичный запас органики. С ранней осени, всю зиму во все четыре бригады возят в поле навоз. Складывают не в бурты, а в буртищи по 30—40 тысяч тонн. За лето все перепревает, семена сорняков погибают. Как уже принято в хозяйстве, такую органику приглашают вносить механизаторов райсельхозхимии, припахивают —сами.

Просто? Просто, без больших затрат. Но давайте подумаем: какое хозяйство может позволить себе готовить такую органику? А сновцы решились на это в 1989 году, когда начали реконструкцию ферм. Пришли к выводу, что не дураки были наши деды и прадеды, содержавшие скот на глубокой подстилке. И на всех фермах КРС перешли на это, убрав вымотавшие душу колхозным слесарям скребковые транспортеры.

Технология, технология... Не боится Корчмит, немало поездивший по заграницам, ухватиться за новинку. Вот вы, деревенский читатель, скажите: сколько труда вкладываете в прополку и вообще в порядок на установленной вам дялке сахарной свеклы? Работа изнуряющая. А в "Снове" нынче ни разу не делали междурядных обработок на всех 450 гектарах. Работала всего лишь химия, правда, весной со свекловичных полей убрали камни. Неудивительно, что свекла в хозяйстве рентабельна. Где-то на днях доставят в "Снов" новый зарубежный свеклоуборочный комбайн. Высокопроизводительный, чисто работающий, заменяющий целый комплекс отечественных машин. Убрать для него за сезон 450 гектаров — семечки, как говорят в народе. Дорог? Но подсчитали, что за три года он оправдает себя, даже без учета того, что за самую первую поступающую на сахарный завод продукцию установлена повышенная цена.

И все же, как бы не были верны сновцы технологии, они не отказываются от нововведений. Наоборот, ищут и находят что-то иное, лишь бы на пользу пошло. Вот этой осенью будут сеять только комбинированными агрегатами, после вспашки никакой другой обработки почвы делать не собираются. Правда, пашут местные механизаторы на пятерку с плюсом, применяя немецкие оборотные плуги. Отсеяться с озимыми намерены с 1 по 10 сентября.

Чего стоит продержать в стойловый период пару сотен коров, любой председатель колхоза знает. А вот скажи ему, что делать, чтобы почти шесть тысяч голов скота зиму—весну прокормить, за голову схватится. К тому же орава свиней, куры.

В "Снове" все четко: ежедневно свой комбикормовый завод отправляет на фермы до 80 тонн корма. Местные мастера готовят любые виды комбикормов: для КРС, свиней, кур, телят, поросят. Требует производство — заказывай нужный корм, компьютер не позволит отступлений от рецептуры.

Но это для свинофермы и птичника. У крупного рогатого скота свои потребности. Ему в первую очередь дай сено, сенаж, силос. Вот на это и работают луга и почти половина пахотной земли. Естественно, на первый план выходит сено. Есть сено — аппетит у животных лучше, поедаемость других кормов улучшается. Что же касается дойного стада, то попробуй не дать стельной корове килограмм — другой сенца. Поэтому и стараются запасти его побольше. Выручают в основном многолетние травы. И главное —сено всегда высшего качества. Помогает же в этом деле... барометр. Начинает падать давление — косовицу останавливают, растет — все технику включают в работу.

— Ну уж тут враки, — может подумать даже председатель колхоза.

Согласен. При имеющейся у него кормоуборочной технике — это утопия. Но сновцы-то технически настолько вооружены, что могут себе позволить такую вольность: скосили, подворошили, высохшее сено сбили в валок — и пускай пресс. Между прочим, хочу расшифровать, что такое сбить в валок. Хозяйство купило в Германии два валкообразователя. Один берет на 7 метров, второй — на 11. После прохода этих машин ну просто ни травиночки на земле не остается. Во вспушенном валке травы за час—два доходят да кондиции. И тут же можно включать в работу прессы. А что касается закладки сенажа, то при использовании всей этой техники трава при влажности не выше 60 процентов поступает в траншеи за полтора дня. Конечно, трава — это просто название. С поля ведь ее отвозят от "Ягуара-840", который за час работы скашивает и измельчает 8—10 гектаров трав. Двое суток —и траншея в 1,5 тысячи тонн закрывается.

Когда ездили по полям, кто-то из дотошных председателей заметил: "А почему эту траву не скосили? Отчитались ведь, что второй укос завершили". Корчмит разъяснил, что специально оставили этот участок для добавки при закладке силоса из ячменной соломы. На поле под ячмень подсеяли клевер. Практика показала, что этот корм с влажностью 60 процентов не хуже сена.

В последние пару лет в хозяйстве пересмотрели отношения к клеверу и люцерне. Причина — обе культуры начали вымерзать. Стали практиковать подсев злаковых трав. В отдельные годы, как, например, в прошлом, клевер погиб, однако выручила тимофеевка.

О ходе кормозаготовок лучше всего, конечно, говорит не то, что завершили второй укос трав. Главное — имеется 12 центнеров кормовых единиц травяных кормов на голову скота. Признайтесь, у кого есть больше. А там ведь, осенью, ждут своего часа 500 гектаров кукурузы. Только в конце сентября намерены убирать ее, и только на силос в стадии восковой спелости початков. Технику, которая измельчает кукурузу до 2 сантиметров, хозяйство имеет. Так что корм будет отменным.

Ну что, кажется, надо тому Корчмиту, если животноводство у него рентабельное, за прошлый год — плюс 26 процентов, переработка молока и мяса тоже дает хозяйству около 20 процентов прибыли? Нет же, десять лет назад проводили реконструкцию ферм, а сейчас опять ломать начали. Переделки идут по западному образцу, намерены содержать дойное стадо по немецкой технологии. Компьютер стал обычным предметом на фермах. Купили в Германии кормораздатчики-смесители. Так в зависимости от рациона они и раздают корм. Ушли от обычных кормушек и перешли на кормовые столы. Выиграли в том, что корм не закисает, как обычно бывает, а долго остается свежим.

А взять свиноводство. Во всех шести свинарниках-откормочниках раздача кормов идет на шведском оборудовании, которое намного облегчило труд обслуживающего персонала. Да и после реконструкции птицефермы, где применили голландское и бельгийское оборудование, производительность труда поднялась в четыре раза, расход газа и электроэнергии снизился в 2,5 раза.

И еще один штрих. Сегодня многие хозяева свиноферм охают и ахают, как использовать стоки. В "Снове" решили этот вопрос просто: в качестве утилизатора используют торфокрошку, которая сегодня стоит очень недешево. Жидкая фракция идет на поля, где возделывают кукурузу как моно-культуру. Урожай —закачаешься.

***

В этом материале я изложил только самую малость того, что видел и слышал во время поездки по хозяйству. Сновские уроки, несомненно, дали нашим "зубрам"-хозяйственникам немало поводов для раздумий. Вершин достигли. А дальше?

Петр ЖАРСКИЙ,
спец.корр. "Белорусской нивы".
Несвижский район.

ОТ РЕДАКЦИИ. Кстати, как сообщили в управлении информации Минского облисполкома, коллектив агрокомбината "Снов" успешно завершил уборку зерновых и зернобобовых культур. Намолочено 15821 тона зерна при плане 11825. Средняя урожайность составила 74,6 центнера. Таких показателей столичная область еще не знала. На тысячный рубеж в хозяйстве вышли 4 комбайнера и 7 водителей.

Коллектив агрокомбината намерен своевременно завершить весь комплекс сельскохозяйственных работ и внести достойный вклад в обеспечение продовольственной безопасности страны.

("Белорусская нива", 18 августа 2000 г.)

РЭКАМЕНДАЦЫІ райсельгасхарчу па аплаце працы механізатараў, занятых на падрыхтоўцы глебы, сяўбе азімых і ўздыме зяблівага ворыва

Асноўная аплата працы робіцца за аб'ём выкананых работ зыходзячы з адпаведнага разраду работ, тарыфнай стаўкі і зменных норм выпрацоўкі, зацверджаных у гаспадарках.

У мэтах матэрыяльнай зацікаўленасці трактарыстаў-машыністаў у эфектыўным выкарыстанні тэхнікі, павышэнні прадукцыйнасці працы, скарачэнні тэрмінаў работ налічваць на работах па падрыхтоўцы глебы да сяўбы азімых, пры правядзенні сяўбы і ўздыме зябліва дадатковую аплату за своечасовае і якаснае правядзенне гэтых работ у памеры 100 працэнтаў.

Акрамя таго, рэкамендуецца рабіць прэміраванне за выкананне дзённага задання — 50 працэнтаў і за якаснае выкананне работ — 50 працэнтаў.

Трактарыстам-машыністам, якія ўзворваюць глебу, рэкамендуецца выдаваць натураплату з разліку 10 кілаграмаў зерня за выкананую норма-змену.

Рэкамендуецца павялічыць расцэнкі ў залежнасці ад тэрмінаў службы тэхнікі ў наступных памерах:

ад 3 да 5 гадоў уключна — 10 працэнтаў;
ад 5 да 8 гадоў уключна — 20 працэнтаў;
звыш 8 гадоў — 30 працэнтаў.

Устанаўліваюцца наступныя тэрміны выканання работ:

ворыва пад сяўбу азімых: з 1 жніўня па 8 верасня; сяўба азімых: з 21 жніўня па 10 верасня; вядзенне зяблівага ворыва: з 1 верасня па 1 лістапада.

За аб'ёмы работ, выкананыя пасля ўказанага тэрміну, дадатковая аплата і прэміі не налічваюцца.

У ПОШУКАХ ПАДТРЫМКІ

Маленькая праблема, але...

Усім вядома, як цяжка зараз у наш эканамічна складаны час набыць неабходныя, але такія дарагія лекі. Для сямейнага бюджэту ці кашалька простага абываццеля гэта значныя страты. Але што зробіш, калі іншага выйсця няма, а народнымі сродкамі не абыдзешся. Нашаму раёну, пацярпеўшаму ў выніку аварыі на ЧАЭС, у гэтым плане нашмат лягчэй, бо насельніцтва мае магчымасць па рэцэптах урача набываць у аптэцы неабходныя лекі бясплатна. Палёгка адчувальная, але на самой справе за бясплатна нічога не бывае, усё роўна нехта за гэта плаціць. Сродкі, затрачаныя на пакупку медыкаментаў, павінны ўзнаўляецца праз раённы бюджэт.

Па словах загадчыцы раённай аптэкі Т.А.Кананковай, ужо два месяцы аптэка з'яўляецца неплацежаздольнай: медыкаменты закупляюцца ў доўг. Намячаюцца цяжкасці і з будучымі закупкамі медпрэпаратаў, бо цяпер пастаўшчыкі пачынаюць патрабаваць папярэдняй аплаты за пастаўляемую прадукцыю і разлікаў з ранейшымі даўгамі.

Між тым, нягледзячы на існуючыя цяжкасці з фінансаваннем, работнікі аптэкі стараюцца забяспечыць патрэбы насельніцтва жыццёва неабходнымі медыкаментамі, у тым ліку лячэбны працэс хворых на стацыянары. Калі нейкага медпрэпарата няма ў наяўнасці, можна стаць на чаргу і на працягу 10-ці дзён атрымаць патрэбнае. Улічваючы фінансавыя магчымасці насельніцтва, дарагія медыкаменты аптэка закупляе рэдка, і тое па заяўках грамадзян. Увогуле на даны час аптэка працуе без страт. За прайшоўшыя 7 месяцаў рэалізацыя склала 34669 тысяч рублёў, а прыбытак — 327 тысяч рублёў.

А з раённага бюджэту сродкі для забеспячэння насельніцтва медыкаментамі пералічваюцца несвоечасова. Як заўважыла намеснік загадчыцы раённай аптэкі М.А.Чыграй, сітуацыю можна зразумець: усе бюджэтныя сродкі зараз ідуць на ўборку ўраджаю зерневых, на які сёлета ўскладваюцца вялікія надзеі. Але ўсё ж хочацца дадаць, што і пра астатнія, не менш важныя праблемы, не трэба забываць. І ў першую чаргу — пра ахову здароўя насельніцтва.

А.ВАСІЛЬКОВА.

УМОВЫ

СПАБОРНІЦТВА ПРАЦАЎНІКОЎ АПК РАЁНА НА ПЕРЫЯД АСЕННЯЙ СЯЎБЫ

У мэтах своечасовага і якаснага правядзення асенняй сяўбы, стварэння ўмоў для выканання прагнозных паказчыкаў у 2001 годзе, забеспячэння насеннем азімых культур, забеспячэння выканання дзяржзаказу будучага года зацверджаны ўмовы спаборніцтва на перыяд асенняй сяўбы.

У спаборніцтве ўдзельнічаюць гаспадаркі, калектывы брыгад, работнікі аграпрамысловага комплексу.

Пераможцам спаборніцтва будзе лічыцца гаспадарка, якая забяспечыць правядзенне сяўбы ў агратэхнічныя тэрміны, якасць работ пры строгім захаванні тэхналагічнай і вытворчай дысцыпліны, аховы працы.

Для гаспадарак-пераможцаў спаборніцтва ўстанаўліваецца адно першае і адно другое месцы па выніках заканчэння асенняй сяўбы з уручэннем грамат райвыканкама і грашовых прэмій: за першае месца —15 мінімальных зарплат, за другое —10 мінімальных зарплат.

Для пераможцаў індывідуальнага спаборніцтва ўстанаўліваецца 5 прэмій па 5 мінімальных зарплат кожная.

Пераможцам індывідуальнага спаборніцтва сярод работнікаў аграпрамысловага комплексу будуць лічыцца тыя, хто забяспечыць выкананне зменных норм выпрацоўкі ў перыяд асенняй сяўбы, якасць работ, строгае захаванне працоўнай і тэхналагічнай дысцыпліны, не дапусціць выпадкаў вытворчага траўматызму.

Вынікі спаборніцтва будуць падведзены раённай камісіяй па заканчэнню сяўбы азімых пасля з'яўлення ўсходаў па 5-бальнай сістэме.

ДЗЯРЖСТРАХ ІНФАРМУЕ

Вынікі ўрагану ліквідоўваюцца. Хто ў выйгрышы?

Страты ад урагану, у выніку якога пацярпеў наш раён 14 ліпеня 2000 года, вылічваюцца больш як у 200 мільёнаў рублёў. Сума значная, асабліва калі ўлічваць стан эканомікі нашай краіны. У гэтым выпадку ў найбольш выгадным становішчы апынуліся грамадзяне, якія абаранілі свае маёмасныя інтарэсы праз страхаванне. Іншымі словамі, тыя, хто застрахаваў свае пабудовы ў добраахвотным парадку.

Ужо 15 ліпеня спецыялісты аддзялення Белдзяржстраха прыступілі да агляду пашкоджаных будынкаў і складання актаў на кампенсацыю страт. 21 ліпеня пачаліся першыя выплаты, а 24 ліпеня было ўжо аплачана 92 акты на суму 5 мільёнаў 129 тысяч 928 рублёў. На сённяшні дзень складзены і аплачаны 292 акты на суму страхавой кампенсацыі 13 мільёнаў 025 тысяч 305 рублёў.

Пры складанні памераў выплат страхавых кампенсацый стала відавочным, што страты, нанесеныя ўраганам, праз абавязковае страхаванне поўнасцю не пакрываюцца. У выйгрышы застаюцца тыя грамадзяне, якія акрамя абавязковага страхавання заключылі яшчэ і дагавор аб добраахвотным страхаванні, — яны маюць магчымасць атрымаць пэўную кампенсацыю на ўзнаўленне пашкоджанай стыхіяй маёмасці. У нашым раёне ўсяго толькі 34,5 працэнта прыватных пабудоў ахоплена добраахвотным страхаваннем, а астатнія 65,5 працэнта, застрахаваныя толькі на 50 працэнтаў ад агульнага кошту маёмасці, — абавязковым страхаваннем. А гэта сведчыць не толькі аб абмежаваных фінансавых магчымасцях, але і невысокай страхавой культуры насельніцтва раёна. Многія спадзяюцца: а можа пранясе, калі здарыцца — дык не са мной. Аднак здараецца непрадбачанае, ад чаго церпяць не толькі асобныя прыватныя гаспадаркі насельніцтва, але і цэлыя населеныя пункты, як было ў нашым выпадку. У кожным доме, куды заходзілі, мы бачылі слёзы на вачах пацярпеўшых людзей і чулі просьбы аб дапамозе. Работнікі дзяржстраха заўсёды гатовы дапамагчы, калі ёсць дагавор аб страхаванні.

Напрыклад, у вёсцы Сідараўка ў выніку ўрагану была пашкоджана пабудова, якая знаходзіцца ў стадыі будаўніцтва. Яна належыць жыхару райцэнтра В.У.Кавалькову, які, як руплівы гаспадар, з году ў год у добраахвотным парадку страхуе сваю маёмасць. Так як пашкоджаная пабудова яшчэ не дабудавана, абавязковаму страхаванню яна не падлягае. Страты, нанесеныя ўраганам, склалі больш за 700 тысяч рублёў. Гаспадару была выплачана сума, агавораная ў дагаворы аб добраахвотным страхаванні, — 500 тысяч рублёў. І такіх прыкладаў шмат.

Хай стыхійнае бедства паслужыць нам урокам на будучае. А мы, работнікі дзяржстраха, заклікаем тых, хто на ўласным горкім вопыце ці на вопыце суседзяў упэўніўся, што чалавек без дагавора аб страхаванні маёмасці застаецца адзін на адзін са стыхіяй: заключайце дагаворы аб страхаванні з Белдзяржстрахам — і вам не прыдзецца аднаму вырашаць свае праблемы ў выніку няшчаснага выпадку.

К.ШПАКАВА,
дырэктар раённага аддзялення Белдзяржстраха.

РАДЫЕЛАГІЧНАЯ БЯСПЕКА

ДАРЫ ЛЕСУ ЗБІРАЦЬ ЗАБАРОНЕНА

Распараджэннем Магілёўскага абласнога выканаўчага камітэта N 358-р ад 24 ліпеня бягучага года ўстаноўлены тэрміны збору брусніц на тэрыторыі вобласці з 19 жніўня, журавін — з 2 верасня.

У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб прававым рэжыме тэрыторый, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС" забруджанымі лічацца землі з утрыманнем цэзію-137 і стронцыю-90 адпаведна 1,0 і 0,15 кі/км2 і больш. Менавіта гэтыя радыенукліды вызначаюць забруджванне сельскагаспадарчых культур і прадуктаў харчавання. Збор грыбоў, ягад, нарыхтоўка лекавай сыравіны ў лясах дазваляецца пры шчыльнасці забруджвання цэзіем-137 да 2 кі/км2. Аднак узровень забруджвання тэрыторыі нашага раёна складае ад 2,7 і звыш 80 кі/км2, таму збор грыбоў, ягад, лекавай сыравіны ў Краснапольскім раёне забаронены. Людзі, якія збіраюць грыбы, ягады, лекавую сыравіну, трапляюць пад адміністрацыйнае правапарушэнне. Артыкул 46 Адміністрацыйнага кодэкса Рэспублікі Беларусь "Парушэнне патрабаванняў рэжыму радыяцыйнай бяспекі ў мясцовасці, якая падверглася радыеактыўнаму забруджванню" гаворыць аб накладанні штрафу на грамадзян да трох мінімальных заработных плат і на пасадавых асоб — ад двух да пяці мінімальных зарплат з канфіскацыяй сабраных дароў лесу.

Артыкул 69, пункт 2 Адміністрацыйнага кодэкса РБ гаворыць: "Самавольны збор пладоў, насення, арэхаў і ягад дзікарастучых раслін, а таксама лекавых раслін, грыбоў і іншых раслінных рэсурсаў на ўчастках, дзе гэта забаронена (запаведнікі, запаведныя зоны нацыянальных паркаў) або дапускаецца па спецыяльнаму дазволу (лясных білетах), — цягне накладанне штрафу на грамадзян у памеры ад адной да трох мінімальных заработных плат і на пасадавых асоб — ад пяці да дваццаці пяці мінімальных заработных плат. Матэрыяльная адказнасць за ўрон, нанесены лясной гаспадарцы, згодна пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 30 кастрычніка 1993 года N 750 — за кожны кілаграм самавольна або з парушэннем тэрмінаў нарыхтаванай прадукцыі — штраф 0,5 мінімальнай заработнай платы.

С.САЎЧАНКА,
в.а. інжынера аховы лесу Краснапольскага ляггаса.

У СВЕЦЕ ЦІКАВАГА

РАСЛІННЫ БАРОМЕТР ЦІ КРЫШТАЛЬНАЯ ТРАЎКА

Калі вам прыходзілася палоць градкі з агароднінай, то вы, напэўна, заўважалі маленькую светлазялёную траўку з дробнымі авальнымі лісточкамі, заўсёды мокрую навобмацак, нават у сухое надвор'е.

У гэтай траўкі і назва не вельмі прыемная — макрыца. Тонкія белыя пялёсткі, якія падзелены на дзве часткі, маюць выгляд прыгожай зорачкі. Па гэтых кветачках можна прадказаць надвор'е: калі да дзевяці гадзін раніцы венчык кветкі не паднімецца і не раскрыецца, то днём будзе дождж. Гэтым барометрам можна карыстацца ўсё лета, так як макрыца цвіце з красавіка да позняй восені.

Макрыца — расліна-эфемер: яна жыве толькі тры—чатыры тыдні. Але насенне макрыцы, падаючы на зямлю, хутка прарастае, і з'яўляюцца новыя расліны. З прычыны таго, што каробачкі пры паспяванні панікаюць і насенне высыпаецца паблізу мацярынскай расліны, макрыца нярэдка ўтварае густы зараснік.

Акрамя гэтага, галінкі макрыцы, датыкаючыся зямлі, пускаюць карэнні. Яна, нават разарваная на кавалкі, працягвае жыць. Кожны кавалачак дае карэньчыкі і вырастае ў цэлую расліну.

Пасля дажджу макрыца становіцца "крыштальнай". Сцябло пакрыта валосікамі, якія ўтрымліваюць ваду. Вада блішчыць на сонцы, і ўся расліна здаецца зробленай са шкла. Макрыца ўбірае ваду не толькі карэннем, але і валосікамі на сцяблінах — з паветра.

Гэтая своеасаблівая па сваёй біялогіі расліна з'яўляецца добрай ежай для індыкоў, куранят і пакаёвых птушак, таму і называюць яе часта "птушынай салатай". Макрыца садзейнічае павелічэнню малака ў кароў.

Гэту расліну можна ўжываць у ежу ў сырым выглядзе як салату, варыць з яе боршч і рабіць пюрэ. Паназірайце на працягу лета за траўкай, якая мае непрыгожую назву "макрыца". Яна, безумоўна, вам спадабаецца.

(Па матэрыялах друку).

АНЕКДОТЕЦ

Врезается "простая" машина в "крутую". Из "крутой" вылазят братки, хватают владельца "простой".

— Ну, мужик, гони монету.

— Подождите, ребята, сейчас сына вызову, разберемся...

— А он у тебя кто?

— Да директор птичьего комбината.

Через несколько минут приезжает броневик, из него выскакивают люди в камуфляже и скручивают братков. Самый большой из команды говорит:

— Папа, сколько раз тебе напоминать, я не директор птичьего комбината, а командир спецотряда "БЕРКУТ".

Калектыў дзіцячага сада в.Яноўка выказвае глыбокае спачуванне памочніцы выхавальніцы БАРДЫШАВАЙ Надзеі Васільеўне з выпадку напаткаўшага яе гора — дачаснай смерці МУЖА.

Рэдактар Тамара БРАТАЧКІНА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: КРАСНАПОЛЬСКІ РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ, РАЁННЫ САВЕТ ДЭПУТАТАЎ І ПРАЦОЎНЫ КАЛЕКТЫЎ РЭДАКЦЫІ РАЙГАЗЕТЫ

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
213560 г. п. Краснаполле, вул. Гагарына, 8

Газета зарэгістравана Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па друку.
Рэгістрацыйны N 449

Цэнтралізаваны выпуск газеты ажыццяўляе адказны выпускаючы Ж. АЛЕЙНІК.
Газета падпісана да друку 29.08.2000 г. у 18.00.

ТЭЛЕФОНЫ:
рэдактара — 21-2-63, намесніка рэдактара і адказнага сакратара — 21-9-92, аддзела масавай работы — 21-6-54, аграрнага аддзела — 21-9-93, бухгалтэрыі — 21-4-76.

Газета набрана і надрукавана афсетным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні, г. Магілёў, вул. Першамайская, 72. Аб'ём 1 друк. аркуш. Індэкс 64045. Тыраж 1391. Зак. 67.